

**UCHWAŁA NR X/85/2019
RADY MIEJSKIEJ ALEKSANDROWA KUJAWSKIEGO**

z dnia 22 sierpnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r., poz. 1111 z późn. zm.) Rada Miejska Aleksandrowa Kujawskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 w Gminie Miejskiej Aleksandrów Kujawski, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Aleksandrowa Kujawskiego.

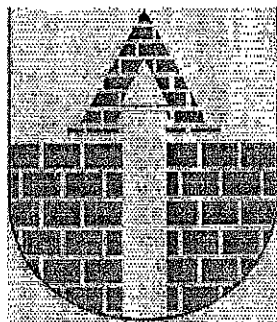
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Aleksandrowa
Kujawskiego

Lidia Kulpa

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019 - 2021**

Aleksandrów Kujawski, 2019

Spis treści:

- I. WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW**
- II. WPROWADZENIE**
- III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE
MIEJSKIEJ ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**
- IV. ANALIZA SWOT**
- V. CELE PROGRAMU**
- VI. ADRESACI PROGRAMU**
- VII. REALIZATORZY PROGRAMU**
- VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**
- IX. OCZEKIWANE REZULTATY**
- X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU**
- XI. KONSULTACJE SPOŁECZNE
UWAGI**

I. WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW

MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim
MKRPA	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Kujawskim
ZI	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim
KPP	Komenda Powiatowa Policji w Aleksandrowie Kujawskim
PO	Placówki Oświatowe w Aleksandrowie Kujawskim
MCK	Miejskie Centrum Kultury w Aleksandrowie Kujawskim
OP	Organizacje Pozarządowe
PPP	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Aleksandrowie Kujawskim
PSZ	Placówki Służby Zdrowia w Aleksandrowie Kujawskim
UM	Urząd Miejski w Aleksandrowie Kujawskim
SSE	Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Aleksandrowie Kujawskim
ZHP	Związek Harcerstwa Polskiego w Aleksandrowie Kujawskim
ZHR	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej w Aleksandrowie Kujawskim
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim
KS	Kuratorzy Sądowi
PUP	Powiatowy Urząd Pracy

II. WPROWADZENIE

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Aleksandrów Kujawski do roku 2018.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku.

Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowanego wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to głównie problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, polejki, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wspierania na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się "kapitał ludzki", który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Celem w pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielniania oraz integracji ze środowiskiem. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednio zaspokajanie potrzeb. Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworząc przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami.

Stąd też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Zapisy Programu są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego takimi jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobą uprawnionym do alimentów.
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
12. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Aleksandrowa Kujawskiego na lata 2018 - 2023 (Uchwała Nr XXXVII/272/17 Rady Miejskiej Aleksandrowa Kujawskiego z dnia 28 grudnia 2017r.).

III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE MIEJSKIEJ ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim. Po dokonaniu analizy bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zdiagnozowano w 31 środowiskach, przy czym część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia MOPS jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.

Uznano, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek mogą okazać się jako niewystarczające, między innymi z uwagi na brak właściwej współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka sąd opiekuńczy może zarządzić środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub w rodzinie zastępczej. Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

W rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych Gmina winna wspierać je poprzez prowadzoną pracę z rodziną, pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, a po dokonaniu analizy sytuacji rodziny można przydzielić asystenta rodziny.

Asystent rodziny ma za zadanie między innymi:

1. opracowywanie i realizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1,
2. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
3. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
6. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
7. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
8. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
9. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
10. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1,
11. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi, zespołem interdyscyplinarnym .

Z danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Kujawskim wynika, iż na dzień 31 grudnia 2018 r. Gmina Miejska Aleksandrów Kujawski liczyła 12.146 mieszkańców (zameldowanych na stałe - 11.889 i czasowo - 257), wśród których większość stanowiły kobiety, tj 6.367.

Tabela 1. Stan ludności Gminy Miejskiej Aleksandrów Kujawski na dzień 31.12.2018 r.

	Ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
		Kobiet	Mężczyźni	Kobiet	Mężczyźni	Kobiet	Mężczyźni
Stałe	11889	1003	1122	3371	3267	1863	1263
Czasowe	257	24	39	80	72	26	16
Razem:	12146	1027	1161	3451	3339	1889	1279

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Kujawskim

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Na dzień 31.12.2018 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim zarejestrowanych było 602 bezrobotnych, w tym 336 kobiet (tj. 55,81% ogółu bezrobotnych). Prawo do zasiłku z tego tytułu posiadało 100 osób bezrobotnych, w tym 54 kobiety (tj. 54,00%). W trudnej sytuacji na rynku pracy spośród osób do 25 roku życia zarejestrowanych było 72 osoby, w tym 49 kobiet. Ich udział stanowił 68,05% ogółu bezrobotnych do 25 roku życia.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. W 2018 r. wśród 557 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 341 rodzin (734 osoby) tj: 61,22% klientów pomocy społecznej. Inne powody to m.in. ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba (tabela 2). Uwzględniając typologię rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2018r. rodziny z dziećmi stanowiły 197 rodzin z ogółu świadczeniobiorców, tj. 35,37%, wśród których 95 stanowiły rodziny niepełne, tj. 17,06% ogółu klientów.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej na dzień 31.12.2018 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Aleksandrów Kujawski	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	513	987
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0
W tym: wielodzietność	0	0
Bezrobocie	341	734
Niepełnosprawność	73	97
Długotrwała lub ciężka choroba	73	97
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem w tym:	31	75
rodziny niepełne	11	31
rodziny wielodzietne	2	10
Alkoholizm	51	72
Narkomania	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4
Zdarzenie losowe	1	2

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim.

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dot. liczby mieszkańców Gminy Miejskiej Aleksandrowa Kujawskiego, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego (Tabela 3).

Tabela 3. Karta Diagnostyczna Miejskiego Programu Wspierania Rodziny

Wyszczególnienie	Na dzień 31.12.2018 r.
Liczba rodzin objętych pomocą w zakresie dożywiania - posiłek i zasiłek (Wieloletni Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020”)	401
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	557

(Ustawa o pomocy społecznej)	
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (Ustawa o świadczeniach rodzinnych)	774
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego (Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)	93
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego (Ustawa o dodatku mieszkaniowym)	181
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej dla uczniów (Ustawa o systemie oświaty)	181
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego (Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci)	740
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego (Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci)	1157
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego (Ustawa prawo energetyczne)	21
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny (Ustawa o Karcie Dużej Rodziny)	178
Liczba Niebieskich Kart (Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)	21
Liczba asystentów rodziny (Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)	1
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny (Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)	15 +4 (monitoring)

Źródło: Dane: Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Kujawskim i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 4. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
rodziny z dziećmi ogółem:	197	702
o liczbie dzieci	81	203
1		
2	60	217
3	38	176
4	14	76
5	3	19
6	0	0
7 i więcej	1	11
rodziny niepełne ogółem:	95	279
o liczbie dzieci	45	95
1		
2	27	81
3	14	56
4 i więcej	9	47

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim

W 2018r. z terenu Gminy Miejskiej Aleksandrów Kujawski 31 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:

- 4 dzieci w rodzinnym domu dziecka,
- 7 dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej,
- 3 dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej,
- 4 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej z dzieckiem,
- 13 dzieci przebywało w Placówce Socjalizacyjnej.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

* Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?

* Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> * Realizacja celów wynikających z dokumentów strategicznych - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Aleksandrowa Kujawskiego na lata 2018 - 2023 - Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Aleksandrowa Kujawskiego uchwalanego, co roku przez Radę Miejską. - Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Aleksandrowa Kujawskiego na lata 2016 - 2020. * Profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. * Wsparcie rodziny przez asystenta rodziny. * Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. * Powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową. * Rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: Gmina, Policja, Sąd, MOPS, PCPR, MKRPA, PPP). * Dostęp do poradnictwa specjalistycznego (min. prawnika, psychologa). * Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych rodzinom. * Dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie miasta (szkoły podstawowe - 3, szkoły średnie - 3, przedszkola:samorządowe - 1 	<ul style="list-style-type: none"> * Ubóstwo. * Wysokie koszty utrzymania rodziny. * Niewystarczająca liczba mieszkań z zasobów komunalnych. * Utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia. * Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia * Bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe). * Brak rodzin wspierających.

<p>(liczba miejsc 150), niepubliczne - 4 (liczba miejsc 210), niepubliczne specjalne - 1 (liczba miejsc 10), świetlice przyszkolne-2, świetlice MOPS-2, żłobek-1.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Miejskie Centrum Uzależnień. * Funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej. * Baza rekreacyjno - sportowa służąca rodzinie (stadion sportowy, boiska Orlik, place zabaw). * Funkcjonowanie miejskiej Karty Dużej Rodziny. * Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia na terenie miasta. * Oferta zajęć pozalekcyjnych (placówki oświatowe, MCK, biblioteka). * Coroczne organizowanie dla dzieci wycieczki letniej i zimowej. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> * Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. * Edukacja i uświadamianie społeczeństwa w zakresie problemów społecznych. * Pozyskanie kandydatów do tworzenia rodzin wspierających. * Podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę. * Mediacje rodzinne. * Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 	<ul style="list-style-type: none"> * Zanik więzi i tradycji rodzinnych ("pęd życia"). * Wzrost kosztów utrzymania rodziny. * Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych. * Rozpad małżeństw (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę). * Wzrost zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm i inne uzależnienia). * Zaniechanie obowiązków opiekuńczo - wychowawczych przez rodziców. * Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko "dziedziczenia biedy". * Brak środków finansowych na zatrudnienie drugiego asystenta rodziny. * Trudności finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. * Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych. * Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę. * Demoralizacja dzieci i młodzieży.

V. CELE PROGRAMU

Utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny jest celem priorytetowym i dlatego praca z rodziną powinna być rozpatrywana z perspektywy potrzeb dziecka.

Cel główny programu to:

- skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań
- tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
2. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania.

3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.
4. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
5. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny.
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.
7. Dążenie do reintegracji rodziny.
8. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w Gminie Miejskiej Aleksandrów Kujawski, doświadczające problemów opiekuńczo - wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Oczekiwane rezultaty:

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji,
- pozostanie dzieci w miejscu zamieszkania,
- reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka rodziny.
-

Zadania w zakresie wspierania rodziny:

ZADANIA	REALIZATORZY
1. Wspieranie rodziny w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.	MOPS, MKRPA, ZI
2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej.	MOPS, MKRPA, KPP, PO, OP
3. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	PO, MCK, MOPS, OP, ZHP, ZHR
4. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.	PCPR, MOPS, PPP, OP, KS, PO
5. Pomoc i opieka specjalistyczna.	MOPS, MKRPA, PCPR, PPP, PSZ,
6. Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	MOPS, UM
7. Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, wsparcie dla rodzin z długotrwale występującym bezrobociem.	MOPS, MKRPA, ZI, PUP
8. Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.	PO, MOPS, MKRPA, ZHP, SSE, PCPR
9. Egzekwowanie zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu, narkotyków wśród młodego pokolenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.	MKRPA, KPP
10. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	MOPS, MKRPA,
11. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny. Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych	MOPS, MKRPA
12. Współfinansowanie pobytu dziecka w : pieczy zastępczej,	UM, MOPS

placówce opiekuńczo wychowawczej / socjalizacyjnej, terapeutycznej /, rodzinnym domu dziecka	
---	--

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Aleksandrowie Kujawskim, w partnerstwie z:

1. Urzędem Miejskim w Aleksandrowie Kujawskim,
2. Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komendą Powiatową Policji,
4. Placówkami oświatowymi (przedszkola, szkoły),
5. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
6. Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną,
7. Miejskim Centrum Kultury,
8. Organizacjami pozarządowymi.
9. Placówkami służby zdrowia
10. Zespołem Interdyscyplinarnym
11. Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną
12. Kuratorami Sądowymi
13. Związkiem Harcerstwa Polskiego
14. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
15. Powiatowym Urzędem Pracy

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Aleksandrów Kujawski, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. OCZEKIWANE REZULTATY

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.
- Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
- Poprawa stanu bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
- Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Celem ewaluacji programu jest:

- doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu,
- informacje o efektach wdrażania programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu,
- wzrost jakości programu,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i jej efektami.

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu.

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie. Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Aleksandrowie Kujawskim w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi sprawozdanie

z wykonania w poprzednim roku zadań z zakresu wspierania rodziny i przedłożył je Radzie Miejskiej w Aleksandrowie Kujawskim.

XI. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 odbyły się na przełomie miesiąca maja i czerwca 2019r. Projekt Programu wraz z informacją o konsultacjach społecznych został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim.

Ponadto w celu usprawnienia konsultacji realizatorzy Programu zostali powiadomieni pisemnie o miejscu publikacji stosownej ankiety. Ankiety do konsultacji społecznych wyłożone zostały także w siedzibie MOPS. Efektem konsultacji był wpływ do ośrodka pomocy społecznej 30 ankiet (w okresie od 16 maja 2019 r. do 6 czerwca 2019r.), które nie wniosły uwag do Programu.

UWAGI:

1. Instytucje i organizacje pozarządowe zapisują informacje o realizacji zadań tylko tych, które ich dotyczą zgodnie ze wskazaniami Gminnego Programu Wspierania Rodziny.
2. Sprawozdanie należy przekazać w formie pisemnej na adres: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim ul. Słowackiego 12, 87-700 Aleksandrów Kujawski oraz w formie elektronicznej e - mailem: mopsalk@poczta.onet.pl do dnia 31 stycznia każdego roku kalendarzowego za rok poprzedni.

Sporządził : tel. kontaktowy 514 034 082
506 212 310

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Aleksandrowa Kujawskiego

mgr Lidia Kulpa

UZASADNIENIE

Stosownie do art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r., poz. 1111 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 - letnich, gminnych programów wspierania rodziny.

Celem ww. Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem, skuteczną ochroną dzieci, prowadzeniem gospodarstwa domowego, jak również profilaktyką środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z kolei przepis art. 179 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, iż rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby uchwała gminne programy wspierania rodziny.

W tym stanie rzeczy wnoszę o podjęcie przez Wysoką Radę uchwały w zaproponowanej wersji.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Aleksandrowa Kujawskiego

mgr Lidia Kulpa